

ע"א 10713-01-20
קבוע לדיון ביום ה' 2.1.2020, בשעה 12:00 באולם
כס המשפט ע"ש מלכה ברנדר בפקולטה
למשפטים ע"ש בוכמן, אוניברסיטת תל אביב
בפני כבוד השופטות מונא חאג' – ראשת בית הדין
ואמל שחאדה.

בפני בית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו
בשבתו כבית משפט לערעורים אזרחיים

המערער: ניר מעוז

ע"י ב"כ עוה"ד עדי שחר, מעין רינד וספיר סיטבון.

-נגד-

המשיב: עו"ד דוד ברהום

ע"י ב"כ עוה"ד בר וקנין, דוב קנול ויהל אוליאל.

ידיד בית המשפט: לשכת עורכי הדין בישראל

ע"י ב"כ עוה"ד עידית בר ו- רועי קנריק.

ידיד בית המשפט: פורום הסטודנטים של קורס המקצוע המשפטי: תיאוריה, פרקטיקה ואתיקה

ע"י ב"כ עוה"ד גל חילו, חן שמיר, איתי מלכה.

תמצית המשפט המבוים¹

בשנת 2011 התרחש מקרה רצח כפול – הזוג נורית ונח מעוז ז"ל נדקרו למוות בביתם שבירושלים. לזוג - 4 ילדים: ביניהם שני אחים תאומים (דניאל וניר מעוז). המשטרה החלה בחקירה. הרוצח טשטש את עקבותיו.

כחודש לאחר מכן נעצר הבן דניאל מעוז, עורך דין בעיסוקו, כחשוד ברצח הוריו. דניאל מעוז כפר בחשדות, אולם לבסוף הואשם ברצח ומשפטו החל. הסנגור - עו"ד דוד ברהום מונה על ידי הסנגוריה הציבורית לייצגו במשפט.

הסנגור מציג בבית המשפט קו הגנה לפיו אדם אחר – ניר מעוז - אחיו התאום של הנאשם, שלא נחקר ולא הואשם בפשע שמיוחס לנאשם, הוא שביצע את הרצח - בהתבסס, בין היתר, על ממצאי DNA שנמצאו בזירת הפשע, זאת במטרה לייצר ספק סביר ולהביא לזיכוי של לקוחו.

במהלך המשפט הסנגור השתתף בכתבות ובראיונות בתקשורת (רדיו, טלוויזיה ועיתונות) שפורסמו לציבור, במסגרתם מסר, במפורש או במרומז, כי האח התאום - ניר מעוז הוא שביצע את הרצח ולא הנאשם, בין בהתבסס על הטיעונים/ממצאים שהוצגו בבית המשפט, ובין בהתבסס על פרשנות מצדו לגביהם².

¹ המשפט המבוים כשמו כן הוא - מבוים, הוא נועד לצורך לימוד והתנסות אקדמית בלבד - הוא אינו משקף את המציאות ואינו משקף את כל העובדות ואינו בא לקבוע עובדה או עמדה ביחס למי מן הצדדים.

² למשל הסנגור פרסם בראיונות ברדיו כך: "למעשה האח ניר מעוז הוא זה שהיה בדירה, הוא זה שעיימו נאבק דניאל בשעה שהוא היה בבית והוא זה שככל הנראה רצח את ההורים ונמלט מהמקום. דניאל מעוז שמר את הסוד הזה מכיוון שהוא אוים ע"י ניר לבל יגלה את הדברים ברבים, ניר מסר לו שאם הדברים יודאו שהרי דניאל הפתיע את ניר בדירה, הוא אמר שאם הדברים יודאו ברבים, ניר יחשוף סוד על נטיותיו המיניות".

"שכן שהגיע למקום מיד לאחר הרצח וראה דמות יוצאת מתוך הדלת, אותה דמות לא דומה בכלל לדניאל מעוז, דמות נמוכה יחסית בלי משקפיים שהייתה במקום והדבר אומר דרשני"; "גם המשטרה חשדה בניר".

"יש ראיות אחרות שמצביעות על כך שהיה אדם אחר בזירה, זה כנראה אחיו שהוא זה שמעורב ברצח"; "...איך אפשר לנקות את ניר לחלוטין ממעורבות ברצח אם יש להם DNA זהה".

ובכתבות עיתון: "יש בעיה באלבי של ניר. הוא גם העיד בבית המשפט שהוא יכול להכניע את דניאל, דבר שמתיישב עם הגרסה שלנו". ובטלוויזיה: "יש ראיות לכך שניר היה בזירה", [המראיין: "אין ראיות"]. "יש דם בזירה וזה יכול להצביע על כך שגם ניר וגם דניאל היו בזירה"; "ניר איים עליו מיד לאחר הרצח...הוא הסתיר [דניאל מעוז] מכל העולם את העובדה שזה היה ניר מעוז...לא באנו לבית המשפט כדי להוכיח אשמה כלפי מאן דהו, באנו לנסות ולהגן על לקוח, ובמסגרת הגנה זאת, ההגנה שלנו היא שמי שרצח באמת זה ניר מעוז...".

בסופו של דבר – בית המשפט דחה את קו ההגנה הנ"ל, הרשיע את הנאשם ברצח, וקבע שניר מעוז, ללא צל של ספק, לא נכח כלל בזירת הפשע. בית המשפט הוסיף שהנאשם ביקש לפגוע בשמו הטוב של ניר מעוז בכך שהאשים אותו במהלך המשפט שרצח את הוריו המנוחים. הרוצח נידון למאסר עולם כפול. הרוצח ערער על הרשעתו לבית המשפט העליון אך לבסוף הודה בביצוע הרצח והערער לגבי הרשעתו נדחה.

בשנת 2015 ניר מעוז הגיש לבית המשפט השלום בתל אביב-יפו תביעה בעילת לשון הרע נגד הסנגור בסך של 300,000 ₪ בטענה כי פרסומי הסנגור הנ"ל בדבר אשמתו ברצח הוריו פגעו בשמו הטוב, בפרנסתו, ובזכרם של הוריו, וגרמו לו להשפלה ולבושה (ת.א 41560-06-15). לטענת ניר מעוז - חובתו של הסנגור להגן על לקוחו היא בבית המשפט בלבד ורק שם מתנהל ההליך המשפטי. לפיכך, הפרסומים הנ"ל לא נועדו כלל לקדם את ההגנה המשפטית של הלקוח, מדובר גם בפרסומים שקריים, ולפיכך אין להעניק הגנה לפרסומים אלה ויש להטיל על הסנגור אחריות אישית כלפי התובע.

הסנגור הגיש כתב הגנה וכפר באחריותו. לטענת הסנגור – התביעה יוצאת נגד חובתו של הסנגור במשפט פלילי להגן על אדם העומד לדין על ידי המדינה ויש לצפות שטיעוני הגנה יובאו לידי ביטוי גם בכלי התקשורת. לדבריו - כל מעשיו, כולל בתקשורת, נעשו למען הלקוח שלו. לדבריו - במהלך המשפט, הופעל נגד הנאשם – מכבש תקשורתי שכולו פעל על בסיס הנחה שהוא הרוצח, בעוד שהנאשם היה עצור ונמנע ממנו להגיב ומכאן שהיה צורך לייצג את הנאשם גם בתקשורת ולהציג את גרסת ההגנה שהיא של הנאשם ולא של הסנגור. לפיכך, לגישתו, אין לתקוף את הסנגור - "השליח" שמילא תפקידו כדן – ואין בידי התובע עילת תביעה נגדו.

בשל הסוגיות העקרוניות שבתיק והשלכותיו על ציבור עורכי הדין בכלל ועל סגורים בפרט - לשכת עורכי הדין ביקשה להצטרף במעמד ידיד בית משפט להליך האזרחי של תביעת לשון הרע. בית המשפט השלום נעתר לבקשה. לטענת לשכת עוה"ד – אין להטיל אחריות אזרחית על הסנגור. ראיונות בתקשורת של עורך דין הם לגיטימיים. סנגור פלילי, לגישתו, מחויב להציג כל טענה משפטית או עובדתית כדי לחלץ את הנאשם וליצירת ספק סביר בדבר אשמתו. הטלת אחריות משפטית על עורך דין בנסיבות אלו תוביל לפגיעה בהליך השיפוטי עצמו, כמו גם בחופש הביטוי והעיסוק של עורכי הדין.

בחודש נובמבר 2019 ניתן פסק הדין בתיק. בית משפט השלום דחה את התביעה במלואה וחייב את ניר מעוז בהוצאות משפט ושכ"ט עו"ד בסך של 20,000 ₪ לטובת הסנגור. בית המשפט פסק שעל הפרסומים נשוא התביעה חלות הגנות מכוח חוק איסור לשון הרע. בית המשפט קבע עוד כי נסיבות המקרה לא מצריכות הכרעה בשאלות עקרוניות באשר להתנהלות עורכי דין בכלל ושל סגורים בפרט אל מול גורמי תקשורת.

לפיכך, התובע הגיש ערעור על פסק הדין לבית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו בשבתו כבית משפט לערעורים אזרחיים. המערער מבקש מבית המשפט לערעור לבטל את פסק הדין של בית המשפט השלום, להורות על קבלת התביעה, ולזכות אותו בהוצאות משפט ובשכ"ט עורך דין בגין ההליך בבית משפט השלום ובהליך הערעור. הסנגור ולשכת עורכי הדין מבקשים לדחות את הערעור, לכבד את פסק הדין של בית המשפט השלום ולחייב את המערער בהוצאות ובשכ"ט עו"ד בגין הליך הערעור.

פרטי התיק הגיעו לידיעת פורום הסטודנטים של קורס המקצוע המשפטי: תיאוריה, פרקטיקה ואתיקה (2019-2020), שהוא בעל מומחיות בנושאי התיק. פורום הסטודנטים הגיש לבית המשפט לערעור בקשה להצטרף להליך כידיד בית המשפט ולהציג, באמצעות באי כוח מטעמו, את עמדת הסטודנטים לגבי השפעת התיק על מקצוע עריכת הדין ועל הציבור בכלל. בית המשפט לערעור נעתר לבקשה.

בית המשפט קבע את התיק לדיון בעל פה ביום ה', 2.1.2020, בשעה 12:00 בפני בית המשפט המחוזי בתל אביב יפו. בהסכמת הצדדים ובית המשפט - הדיון ייערך באולם כס המשפט ע"ש מלכה ברנדר בפקולטה למשפטים ע"ש בוכמן, אוניברסיטת תל-אביב.

בית המשפט לערעור הנחה את באי הכוח של כל אחד מן הצדדים להגיש טיעונים בכתב לבית המשפט וליתר הצדדים 5 ימים לפחות לפני מועד הדיון, ולהיערך לטיעון בעל פה ולמענה לשאלות בית המשפט במסגרת הדיון שיתקיים בתיק, כמפורט לעיל.

מסמך עיקרי הטיעון יוגבל ל- 4 עמודים בלבד. טיעון בעל פה לכל אחד מן הצדדים יוגבל ל- 15 דקות בלבד, במסגרתו יינתן מענה גם לשאלות בית המשפט. בית המשפט יהיה רשאי להעניק זכות טיעון נוסף למי מן הצדדים, לפי שיקול דעתו.

לאחר מכן, בית המשפט יקיים התייעצות קצרה מחוץ לאולם. בשלב זה וטרם הקראת פסק הדין - תתקיים הצבעה דיגיטלית של הקהל אודות תוצאת הערעור. לאחר מכן, בית המשפט ימסור את פסק דינו ויכריע את הליך הערעור.